(המשך מעמוד 53)

כדי להשתתף בלווייה של מנהיגם. הם הפקירו את המקום, שנכבש שוב בידי היהודים בלא קרב. ב־סרט מסביר זאת אנוור אל־נוסייבה כגדול הכישלונות של המילחמה.

עכשיו היתה הדרך לירושלים פתוחה. שלוש שיירות עמוסות ב־מזון ובתחמושת הגיעו אל העיר, והתקבלו בה בשימחה היסטרית. מיבצע נחשון, ושלוש שיירות־המזון הללו, הצילו את ירושלים המורעבת.

פרשת הטבח בדיר־יאסין

מכל הפעולות הצבאיות השונות אשר התרחשו באביב תש"ח, בימי מיבצע־נחשון, זכה בפירסום הרב ביותר פרשת כיבושו של כפר ער־בי קטן ובלתי־חשוב, ששכן ליד שכונת גיבעת־שאול בירושלים: דיר יאסין.

המעשים אשר התרחשו במשך לילה ויום בכפר זה אינם מטוייחים בסרט האחרון של עמוד האש, ומוצגים בלא כחל ושרק. כדי להבין את שהתרחש שם, מובא כאן ה־נוסח המלא של התיאור, כפי ש־נכתב בתסריט המקורי של עמוד האש:

„בפעולה זו קיפחו את חייהם כ־250 ערבים. על נסיבות מותם יש גירסות אחדות. הגירסה שזכתה בפירסום עולמי מדברת על טבח חסר־הבחנה, רצח בדם קר של אנ־שים חפים־מפשע, נשים ותינוקות. הגירסה של כובשי דיר־יאסין עו־מדת על־כך כי כל ההרוגים נפלו בסערת הקרב. היתה אזהרה מוק־דמת לאוכלוסיה האזרחית כי תפ־נה את הכפר, אך היא לא נשמעה משום־מה לאזהרה, ולכן סבלה אבידות קשות, כאשר התנהלו ב־כפר קרבות מבית לבית.

„האירוע שפך שמן על מדורת היחסים המקולקלים בקרב היהו־דים. מאז קרא זאב ז'בוטינסקי תגר על מנהיגותו של חיים וייצמן בתנועה הציונית, פילג סיכסוך עמוק את היישוב, והיחסים הידר־דרו לפעמים עד הסף של מילחמת־אחים. אירגוני המחתרת, אצ"ל ו־לח"י, האשימו את המוסדות ה־לאומיים הרשמיים שאינם לוחמים בתקיפות להגשמת מלוא מטרותיה של התנועה הציונית, וסירבו לק־בל את מרותם. עכשיו ניערו המוס־דות את חוצנם מן המעשה המביש.

„כימעט כל העיתונים גינו את הפעולה בביטויים חריפים ביותר. הסוכנות היהודית הוקיעה את ה־פעולה כ„ברברית", הרבנות הרא־שית הביעה „בושה וצער", בן־גוריון עשה צעד בלתי־רגיל ושלח מיכתב התנצלות למלך עבדאללה ברבת־עמון. האחרון דחה את ה־התנצלות, ובתשובה הטיל את ה־אחריות לפשע על ראשי היהודים כולם..."

על דברים אלה, כאן המקום אולי להזכיר את המיגשר שפירסם, אח־רי הטבח, מפקד מחוז ירושלים, האלוף דויד שאלתיאל, שבו אמר בין השאר: „חולל צלם אלוהים שבלוחם העברי וחולל כבוד הנשק העברי וכבוד הדגל העברי"..."

אנשי אצל" ולח"י דחו את ה־האשמות נגדם כעלילה, והוויכוח לא תם עד עצם היום הזה. אך חלק ממנהיגי לח"י, ובראשם נתן ילין־מור, הביעו לאחר מכן סלידה עמוקה ממה שקרה.

„תוכנית ד'"

בשלב זה של מילחמת־העצמאות החל להתפתח אחד הסיפורים ה־מחרידים של המילחמה, סיפור ש־הוא אחד ממרכיבי הקונפליקט ה־יהודי־ערבי עד עצם היום הזה, סיפור אשר טרם נמצא לו הפיתרון ההולם: סיפור הפליטים הערביים. ספר־התסריט של עמוד האש מביא במילים אלה את סיפור התפתחותה של „בעיית הפליטים":

„פרשת דיר־יאסין יכולה היתה להישאר בגדר תקרית בלתי־נעי־מה, אלמלא השימוש הנרחב ש־עשתה בה התעמולה הערבית. ב־משך הימים הבאים חזרו תחנות־הרדיו הערביות על תיאורי־הזוועה מדיר־יאסין... הדוברים הפליגו ב־סיפורים מסמרי־שיער על חיילים יהודיים, התוקעים פגיון בבטן נשים הרות או שוחטים תינוקות. התיאורים הרגשניים עזי־הצבע, השפה העסיסית, הגוזמות כיד ה־דמיון המיזרחי — השיגו תוצאות הפוכות והרות־אסון.

„מכאן ואילך נפל פחד היהודים על הערבים. במקומות רבים הגיעה השמועה כי היהודים מתקרבים — והאוכלוסיה החלה בורחת בזעקות היסטריות „דיר־יאסין"! וכך הפך כפר עני וחסר־חשיבות לסמל. סמל הטרגדיה של ערביי ארץ־ישראל: בריחתם מן הארץ, היווצרות בעיית־הפליטים.

„היהודים גורסים, כי ההיסטוריה של בריחת הערבים מבתיהם אינה מתחילה ב־8 באפריל, הוא יום קרב דיר־יאסין, אלא ארבעה חוד־שים קודם לכן, כאשר נשמעה שריקת הכדורים הראשונים, אז ברחו 30 אלף מבני המישפחות העשירות, והשאירו את המוני העם ללא יד מכוונת. כל זמן שהיהודים התגוננו ולא תקפו — המשיכו ה־

לוחמי תש"ח
„כל הטוראים ייסוגו!"

3
שלש אריזות ויטו במחיר של שתים
2
מבצע אביב 81
vito
ויטו
קרם מעולה
להרחקת שערות